

Оксана Клименко,

кандидат історичних наук, доцент, старший науковий співробітник,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна
e-mail: klimenko_oz@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0003-4821-8503>

Олена Сокур,

молодший науковий співробітник,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна
e-mail: sokurolo@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-9861-3283>

НОРМАТИВНО-МЕТОДИЧНА БАЗА ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК В УКРАЇНІ: ДЖЕРЕЛА ДОСЛІДЖЕННЯ

Стаття репрезентує аналіз та обґрунтування авторської систематизації джерел дослідження генези нормативно-методичної бази бібліотечно-інформаційної діяльності бібліотек як важливого інструменту впливу на комунікаційну активність у світовому науково-освітньо-культурному просторі, враховуючи динамізм перетворень у всіх сферах суспільного життя. Всю сукупність документів аргументовано поділено на дві групи, кожна з яких змістовно охарактеризована: нормативно-правова база, котра включає норми міжнародного права і чинного національного законодавства та наукові видання, які містять розвідки вітчизняного і зарубіжного досвіду функціонування бібліотечно-інформаційної сфери в умовах становлення нової, мережевої моделі транснаціональної інтеграції.

Ключові слова: бібліотечна справа, наукова бібліотека, інформаційні ресурси, законодавство України, нормативно-правовий акт, інформаційний простір, стандартизація.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В умовах динамічних змін українського суспільства, які відбуваються під впливом глобалізації, європеїзації та цифровізації, вітчизняна бібліотечна справа сьогодні успішно реалізовує завдання побудови цілісного національного інформаційного простору з метою вільного трансферу знань і підвищення рівня інтелектуалізації людського капіталу. Мультиетнічний характер української держави задля зміцнення соціальної згуртованості

і стабільності, економічної продуктивності та добробуту спрямовує політику у бібліотечно-інформаційній царині на прогрес системи наукових комунікацій, активне впровадження інновацій у бібліотечно-інформаційну діяльність, практичну реалізацію еталонних стратегій подальшого розвитку бібліотек як головних осередків збереження історичної пам'яті.

Актуальність дослідження. Теоретичні засади оновлення діяльності вітчизняної бібліотечної справи повинні базуватися на головній меті – перетворення бібліотек на інноваційні центри знань як неоціненного надбання нашої країни. Пріоритетними напрямками функціонування цих соціальних інституцій задля підвищення їхньої конкурентоспроможності та інноваційності вважаємо формулювання концептуальних характеристик, серед яких перевага надана розширенню асортименту послуг читачам, у тому числі забезпечення своєчасною, повною і достовірною інформацією, залучення нових категорій користувачів та упровадження стратегічної альтернативи зі асекурацією належного балансу якості та мобільності на засадах науково-інноваційної модернізації техніко-технологічного потенціалу.

Аналіз останніх досліджень. Показником актуалізації цієї проблематики є численні публікації як зарубіжних, так і вітчизняних науковців та практиків бібліотечної та суміжних галузей. Питання, пов'язані з імплементацією міжнародних стандартів та удосконаленням нормативно-методичного забезпечення діяльності бібліотек у контексті розвитку законодавства інформаційної сфери загалом і бібліотечної справи України, зокрема розглядалися у монографічних та дисертаційних дослідженнях Л. Петрової [23], І. Давидової [6], Т. Гранчак [5], І. Коваленко [18].

Окрім питання сучасної термінології української бібліотечно-інформаційної галузі, упровадження та використання міжнародних стандартів розглянуто В. Кириленко [11], М. Комовою (Сташко) [19], Л. Дем'янюк [7], О. Збанацькою [8], Н. Стрішенець [30], О. Тур [31]. У публікаціях наголошено, що чинні національні стандарти є дуже вагомим підґрунтям у формуванні української бібліотечної термінології, попри наявність окремих недоліків, зумовлених поспішністю в їхній розробці та потребують досконалої мовної експертизи.

Зокрема, Н. Стрішенець запропоновано термінологічний та компаративний підходи до вивчення теоретичних аспектів американського бібліотекознавства [29]. На прикладі засадничих понять американської бібліотечно-інформаційної терміносистеми «формування бібліотечного фонду» та «організація інформації» розкрито тенденції розвитку окремих напрямів сучасного бібліотекознавства насамперед комплектування,

розвиток бібліотечного фонду, каталогізація, бібліотечно-бібліографічна класифікація, предметизація, бібліографічний контроль.

У дослідженні О. Тур представлено міжнародну співпрацю через призму стандартизації документно-комунікаційної діяльності, зокрема, актуалізацію впровадження міжнародних і європейських стандартів ISO/TC 46 Information and documentation («Інформація та документація»), які зосереджуються на питаннях стандартизації діяльності інформаційних центрів, бібліотек, архівів, музеїв і комерційних структур у процесі виявлення, опису, зберігання та аналізу інформації, а також документо-обігу та керування документами [31].

Необхідність дієвої зміни та доповнень в галузі законодавчого і нормативного забезпечення бібліотечно-бібліографічної діяльності, шляхи вирішення проблем методології термінологічної лексикографії розглядаються на наукових конференціях, висвітлюються у науковій літературі, неодноразово актуалізовані у публікаціях на сторінках фахової періодики («Бібліотечний вісник», «Бібліотечна планета», «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія», «Вісник Книжкової палати»).

Окремі аспекти чинного вітчизняного законодавства висвітлені Ю. Калініною-Симончук [10], М. Вилегжаниною [3], Я. Романовим [25]. Питання оптимізації авторського права в бібліотечно-інформаційній сфері досліджували М. Іванова [9], О. Кириленко та Л. Литвинова [12].

Стандартизацію в документознавстві, бібліотекознавстві, архівознавстві та видавничій справі узагальнено Ю. Палехою, І. Смоловик та М. Геращенко [22]. О. Клименко розглянуто питання імплементації міжнародних стандартів у нормативно-методичну базу діяльності наукових бібліотек України в умовах модернізації та інтенсифікації вітчизняного інформаційно-комунікаційного простору, запропоновані дефініції термінів «імплементація», «гармонізація», «адаптація», «уніфікація» і розкрито основні властивості цих понять [13, 14, 15].

У дослідженні Л. Андрусів представлено основні наукові підходи до системи нормативно-правових актів, акцентовано увагу на різноманітності критеріїв їх групування у систему та запропоновано авторський підхід до системи нормативно-правових актів [1].

Здійснені О. Башун [2] та Л. Кононученко (Прокопенко) [20] дисертаційні дослідження засвідчили важливість чинної нормативно-правової бази для ефективного функціонування обласних наукових бібліотек як важливого засобу активізації професійної та соціальної комунікації в умовах формування суспільства знань в Україні.

Історію формування нормативно-правового забезпечення взаємодії бібліотек Національної академії наук України від становлення бібліотечної мережі до її функціонування як потужного наукового інформаційного ресурсу представлено у статті О. Клименко та О. Сокур [17].

Означена тема розглядається на наукових конференціях, семінарах, висвітлюється на сторінках провідних фахових видань, тобто постійно знаходиться у полі зору вчених та практиків бібліотечної справи. Отже, дослідження нормативно-методичної бази бібліотечно-інформаційної діяльності вітчизняних наукових бібліотек має велике не лише тільки теоретичне, але й практичне значення, адже динамізм перетворень у всіх сферах суспільного життя формує нову парадигму діяльності бібліотек шляхом змістового структурно-організаційного оновлення, технічної і технологічної модернізації всіх процесів.

Здійснений аналіз джерел дослідження за обраною темою засвідчив малосистемний характер вивчення відповідної діяльності, спостерігається нечітка спрямованість визначення основних критеріїв їх класифікації. Тобто джерела дослідження нормативно-методичної бази бібліотечно-інформаційної діяльності вітчизняних наукових бібліотек системно не вивчено.

Мета статті – репрезентувати сучасну систему джерел дослідження нормативно-методичної бази бібліотечно-інформаційної діяльності вітчизняних наукових бібліотек.

Для досягнення поставленої мети необхідно *вирішити завдання* виявлення, аналізу та систематизації джерельної бази дослідження, як сукупність нормативно-правової бази, наукових публікацій науковців і практиків стосовно нормативно-методичної бази бібліотечно-інформаційної діяльності бібліотек.

Методи дослідження. Методологія статті базувалася на загальнонаукових принципах історизму, системності, комплексності, усебічності пізнання. Використання загальнонаукових (аналізу, синтезу, узагальнення) та спеціальних методів дослідження (порівняльно-історичному, ретроспективному, проблемно-хронологічному) сприяло досягненню поставленої мети.

Виклад основного матеріалу дослідження. Опанування та структуризація джерел дослідження є фундаментом для обґрунтування теоретичних, методичних і організаційних основ у процесі виконання першого розділу «Концептуальні засади розвитку нормативно-методичної бази бібліотечно-інформаційної діяльності наукових бібліотек» науково-дослідної роботи Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

«Розвиток нормативно-методичної бази діяльності наукових бібліотек відповідно до міжнародних стандартів» (2017–2019 рр., № 0116 U004420 державної реєстрації).

Систематизації джерел дослідження нормативно-методичної бази бібліотечно-інформаційної діяльності вітчизняних наукових бібліотек сприяла монографія О. Воскобойнікової-Гузевої щодо стратегії розвитку вітчизняної бібліотечно-інформаційної сфери. Дослідниця поділила документи на такі групи: вітчизняне законодавство, міжнародні угоди, наукові дослідження, нормативно-правові документи, концептуальні розробки розвитку бібліотечно-інформаційних систем [4]. У дослідженні О. Клименко запропоновано класифікацію джерел щодо вивчення нормативно-методичного забезпечення бібліотечно-інформаційної діяльності вітчизняних наукових бібліотек за типо-видовими характеристиками, спеціалізацією, хронологічною ознакою тощо [16]. Типо-видова характеристика включає нормативно-правову базу, яка стосується розвитку наукової, освітньої, інформаційної сфери та бібліотечної справи України; міждержавні угоди, рішення міжнародних самітів, меморандуми тощо; документи міжнародних організацій стосовно розвитку інформаційної сфери і бібліотек; документи нормативно-правового характеру провідних українських і зарубіжних інформаційно-бібліотечних установ (статути, звіти і т. д.). За спеціалізацією та масштабом охоплення документи поділено на загальнодержавні, загальні та спеціалізовані.

Концепція систематизування джерел дослідження генези нормативно-методичної бази бібліотечно-інформаційної діяльності вітчизняних наукових бібліотек базувалася на об'єкт-суб'єктності студійованого матеріалу, який відповідно згруповано у дві групи: нормативно-правова база, котра включає норми міжнародного права і чинного національного законодавства, і наукові видання, які містять розвідки вітчизняного та зарубіжного досвіду функціонування бібліотечно-інформаційної сфери в умовах становленням нової, мережевої моделі транснаціональної інтеграції.

Групування документів на основі їх подібності до узагальненої моделі багаторівневої структури джерел дослідження сприяє насамперед полегшенню орієнтування у величезному масиві, встановленню ієрархічних зв'язків між ними та дозволяє встановлення специфіки кожного з документів.

Отже, перша група (1) включає джерела правової регламентації вітчизняної бібліотечно-інформаційної сфери, тобто нормативно-правова база складається з документів, у яких закріплено норми міжнародного

права (1.1), і чинного національного законодавства (1.2), що обумовлено ієрархічною підпорядкованістю не тільки щодо нормативно-правових актів більшої юридичної сили, але також і щодо загальних принципів права, міжнародних договорів. Підгрупа 1.1 включає міжнародні акти та документи з питань правового регулювання діяльності бібліотек, серед яких варто назвати такі, як «Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства» (2000), «Олександрійський маніфест про бібліотеки: Інформаційне суспільство в дії» (2005), рішення Всесвітнього саміту з питань інформаційного суспільства в Женеві (2003) та Тунісі (2005); документи міжнародних організацій (ІФЛА, ЮНЕСКО) щодо інформаційної сфери.

Сьогодні ІФЛА – незалежна міжнародна неурядова некомерційна організація, яка об'єднує бібліотеки понад 140 країн світу. Запровадження апробованого досвіду бібліотек провідних країн світу сприятиме успішній системній трансформації нормативно-методичної бази діяльності вітчизняних наукових бібліотек. Серед актуальних питань, на яких сконцентрована діяльність ІФЛА, для української бібліотечної справи загальнотеоретичного аналізу потребують: співвідношення бібліотечно-інформаційної діяльності, авторського права й електронної інформації, професійне навчання кадрів, адаптація та розвиток електронного середовища, застосування електронних засобів комунікації, надання ефективного доступу до інформації [27, с. 41].

Підгрупа 1.2 репрезентує національне законодавство як сукупність всіх чинних у державі нормативно-правових актів, в яких відображаються внутрішні змістові та структурні характеристики права. Регулюють правові відносини у вітчизняній бібліотечній справі закони України, укази Президента України, постанови та розпорядження, підписані Кабінетом Міністрів України, іншими міністерствами і відомствами, Національною академією наук України, Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського тощо.

«Поняття «нормативно-правові акти» включає комплекс актів правотворчості, виданих органами законодавчої і виконавчої влади. Таким чином, нормативно-правовий акт – це загальнообов'язкове офіційне рішення спеціально уповноваженого суб'єкта, прийняте в певному порядку, яке встановлює нові правові норми, змінює або скасовує вже наявні» [26].

За юридичною чинністю виділяють два види нормативно-правових актів: закони (1.2.1) і підзаконні нормативні акти (1.2.2). Конституція України має найвищу юридичну силу, тому всі національні закони

приймаються на її основі, а підзаконні нормативні акти – на основі законів та їх виконанні.

1.2.1 – закони України, які регламентують діяльність у вітчизняній бібліотечно-інформаційній сфері: «Про інформацію» (1992), «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (1995), «Про основи державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності» (1996), «Про Національну програму інформатизації» (1998), «Електронні документи та електронний документообіг» (2003), «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» (2004), «Про міжнародні договори» (2004), «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» (2007), «Про культуру» (2010), «Про доступ до публічної інформації» (2011), «Про стандартизацію» (2014), «Про вищу освіту» (2014), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2016), «Про авторське і суміжні права» (2018) тощо.

Правове середовище бібліотечно-інформаційної діяльності включає підзаконні нормативні акти (1.2.2), які приймаються для детальнішого і конкретизуючого нормативного регулювання з метою оперативного вирішення питань, утворюють складну систему, і їх класифікують за різними критеріями. Зокрема, за сферою дії виокремлюють три види нормативно-правових актів: загальні (1.2.2.1), до прикладу, постанова Кабінету Міністрів України від 31.08.1998 р. № 1352 «Про затвердження Положення про формування та виконання Національної програми інформатизації»; указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо розвитку бібліотек України» (2000); постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2006 р. № 373 «Про затвердження Правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах»; розпорядження Кабінету Міністрів України «Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки» (2018); спеціальні (1.2.2.2), серед яких розпорядження Президента України «Про заходи щодо вдосконалення діяльності Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського» (2003); «Програма інформатизації НАН України» (2004); розпорядження Кабінету Міністрів України «Концепція Державної цільової національно-культурної програми створення єдиної інформаційної бібліотечної системи «Бібліотека – XXI» (2009), яка стала складовою «Національної програми інформатизації», «Програма інформатизації НАН України на 2015–2019 роки» (2015); розпорядження Кабінету Міністрів України «Стратегія розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» (2016);

постанова Кабінету Міністрів України «Положення про Національний репозитарій академічних текстів» (2017); локальні (1.2.2.3), тобто документи, які у сукупності становлять правове поле та регламентують діяльність вітчизняних бібліотек (статути, положення, інструкції, звіти, плани тощо).

Сучасна відкритість професійної інформації та доступ до сайтів бібліотек відчутно збільшили залучення такого важливого інформаційного контенту, як статути, правила, інструкції, звіти тощо. Саме внутрішньо-бібліотечні нормативні документи є правовою базою реалізації конкретних аспектів роботи кожної окремої бібліотеки, як особливого соціокультурного феномену задля реалізації інноваційного вектора розвитку України в умовах цифровізації, основна мета якої – «у трансформації сфер життєдіяльності у нові більш ефективні та сучасні. Такий приріст є можливим лише тоді, коли ідеї, дії, ініціативи та програми, які стосуються цифровізації, будуть інтегровані, зокрема, в національні, регіональні, галузеві стратегії і програми розвитку» [21].

Серед національних пріоритетів і завдань, визначених державною політикою України, передбачено «створення електронного інформаційного ресурсу з базами даних про об'єкти культурної спадщини, культурні цінності (у тому числі Музейного фонду України), створення електронного інформаційного ресурсу, який складатиметься з модулів (баз даних), з подальшою інтеграцією такої інформації у національні та міжнародні інформаційні ресурси, та забезпечення диференційованого доступу до неї цільових аудиторій» [21].

Сьогодні перед українською державою стоїть двоєдине завдання: інтеграція у світове співтовариство, зокрема впровадження позитивного міжнародного досвіду з усім арсеналом технологічних та управлінських інновацій для подальшої оптимізації на основі модифікації вітчизняної бібліотечно-інформаційної сфери шляхом адаптації, гармонізації, імплементації, уніфікації з законодавством інших зарубіжних країн та збереження власної автентичності в умовах глобалізації, яка детермінує всі сфери життя, поглиблюючи взаємодію та співробітництво [14].

Регламентація всіх суспільних відносин у контексті найвищої справедливості базується на фундаментальному принципі сучасного правопорядку у світі – верховенстві права. Так як Україна є рівноправним і активним суб'єктом усіх правовідносин, міжнародного співтовариства, європейської спільноти, тому і верховенство права для неї має таке ж значення, як і для всього цивілізованого світу. Найважливішим фактором, який впливає на успішний розвиток усього українського суспільства,

як громадян демократичної, соціальної, правової держави (ст. 1 Конституції України), є розуміння верховенства права. Конституція України закріплює статус держави з ринковою і соціальною моделлю, що і відповідає європейським стандартам.

Модернізація нормативно-правової бази діяльності наукових бібліотек відповідно до міжнародних стандартів базується на врахуванні досвіду та досягнень розвинених країн світу в цій галузі, а імплементації підлягає велика кількість європейських і міжнародних стандартів, які застосовуються у бібліотечно-інформаційній сфері. Формування цілісної системи нормативно-правового забезпечення діяльності наукових бібліотек повинно стати одним із головних напрямів реалізації державної політики у вітчизняній бібліотечній справі. Сьогодні, на жаль, домінує практика внесення окремих змін, які не завжди є системними і не забезпечують бажаного результату [14].

Як наголошує О. Шпакович, у сучасному складному, динамічному, пронизаному різними суперечностями світі новою тенденцією у діяльності міжнародних організацій, які сприяють більш тісному співробітництву між державами, є те, що правові акти, які ухвалюються органами міжнародних організацій, є обов'язковим не тільки для держав-членів та їхніх виконавчих органів, а також для фізичних і юридичних осіб [33]. Нині закономірним результатом входження України у міжнародне співтовариство є гармонізація міжнародного і національного законодавства, тобто наближення до європейських міжнародно-правових систем насамперед приведення національного законодавства у відповідність до європейських правових стандартів.

Ми погоджуємося з думкою Ж. Режі, Ж. Моррісона та Х. Туре, що стрижневими критеріями втілення Україною перспективи членства в Європейському Союзі після підписання угоди про асоціацію є прийняття, створення необхідних механізмів упровадження, застосування та реалізація на національному рівні міжнародних стандартів, у т. ч. у бібліотечно-інформаційній галузі. «Міжнародні стандарти полегшують доступ всіх і кожного до продукції, структур та послуг, надають платформу для розповсюдження технічних інновацій як в розвинених країнах, так і країнах, що розвиваються. Вони включають поняття безпеки, ергономіки та гармонізовані методи випробовування, спрямовані на підвищення доступності. IEC, ISO та ITU координують свою роботу і пропонують таку систему стандартизації, яка допомагає конструкторам, виробникам та тим, хто формує політику зробити світ безпечнішим і доступнішим для усіх сьогодні і завтра» [24].

З метою забезпечення міжнародного обміну товарами і послугами ISO, як неурядова організація, упродовж усього періоду існування реалізує чільне завдання – розвиток стандартизації і суміжних видів діяльності, а результатом цього став бурхливий розвиток співробітництва в інтелектуальній, науково-технічній і економічній галузях. Тому, на наше переконання, визначальним фактором інтеграції вітчизняного бібліотечного ресурсу у світовий інформаційний простір загалом та для безперешкодного обміну бібліографічною, реферативною й іншою інформацією, зокрема є імплементація міжнародних нормативних і методичних документів у бібліотечно-інформаційну діяльність вітчизняних наукових бібліотек задля чинної оптимізації нормативно-правової бази бібліотечної справи та підвищення її конкурентоздатності у світі.

Ратифікація та імплементація міжнародних стандартів у вітчизняній бібліотечно-інформаційній сфері потребує академічної свободи, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їхніх результатів, та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом.

Головною метою діяльності громадського об'єднання Українська бібліотечна асоціація є всебічне сприяння розвитку бібліотечної справи і забезпеченню права користувачів та споживачів інформації на якісне і своєчасне бібліотечне та інформаційно-бібліографічне обслуговування. Серед основних завдань Асоціації визначено: сприяння доступу громадян до всього обсягу накопичених знань та інформації; сприяння формуванню в суспільстві усвідомлення пріоритету бібліотеки як центру інформації та осередку культури, привернення уваги суспільства до її проблем; сприяння вдосконаленню законодавства з питань, що стосуються бібліотечної справи і доступу громадян до інформації; сприяння підвищенню престижу бібліотек. Так, Українська бібліотечна асоціація була співтворцем «Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України». Успіх реалізації Стратегії вбачається у координованості дій активних членів Асоціації, розвитку інтелектуального капіталу та стабільності забезпечення програмної діяльності [28, 32].

Сьогодні особливої актуальності набуває ефективність висвітлення результатів наукових пошуків нової парадигми діяльності бібліотек шляхом змістового структурно-організаційного оновлення, технічної і технологічної модернізації всіх процесів. Тому у другу групу об'єднано наукові видання, які містять розвідки вітчизняного і зарубіжного досвіду

функціонування бібліотечно-інформаційної сфери в умовах становлення нової, мережевої моделі транснаціональної інтеграції.

Архітектоніку документів цієї групи становлять наукові видання: автореферати дисертацій та дисертаційні дослідження (докторські і кандидатські); монографії; наукові статті; матеріали наукових, науково-практичних конференцій; довідкова література. Варто підкреслити, що назріла необхідність у їх ґрунтовному осягненні та ретроспективному дослідженні. Тому детальному розгляду структуризації та концептуальному наповненню основних векторів сучасних студій бібліотекознавства та суміжних наук буде присвячено наступне дослідження.

Висновки та практичне значення. Високий рівень та інтенсивність розробки окремих питань заклали підвалини для розвитку нормативно-методичної бази бібліотечно-інформаційної діяльності вітчизняних наукових бібліотек як системного явища, яке є невід'ємною частиною процесу інтеграції у світовий інформаційний простір. Визначення оптимальних стратегій розвитку української бібліотечно-інформаційної сфери та формування ефективного вектора інтеграції у світовий науково-освітньо-культурний простір потребує фахового теоретико-методологічного і правового забезпечення на концептуальному та науково-організаційному рівнях задля оптимізації чинної нормативно-методичної бази бібліотечно-інформаційної діяльності вітчизняних наукових бібліотек.

Сучасному етапу бібліотечного процесу не тільки в Україні, але і в світі, притаманні процеси трансформації, модифікації, адаптації бібліотеки до потреб соціуму, що зумовлено як впливом глобалізації, так і широким застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, а це сприяє створенню єдиного бібліотечно-інформаційного простору для безперешкодного обміну бібліографічною, реферативною та іншою інформацією, запровадження нових послуг і сервісів.

Маємо бути впевнені, що сучасна бібліотечна наука (library science) України зробить свій очікуваний внесок в імплементацію та гармонізацію базових стандартів і нормативів функціонування бібліотек, що дасть змогу гарантувати забезпечення доступності бібліотечних послуг та підняти на належний рівень максимально повне задоволення потреб користувачів і знайде відображення в кількісних та якісних показниках задля якнайшвидшої адаптації до умов європейського і світового співтовариства.

Список бібліографічних посилань

1. Андрусів Л. Теоретико-правові засади системи нормативно-правових актів. *Теорія держави і права*. 2017. № 4. С. 128–131. URL: <http://ppp-journal.kiev.ua/archive/2017/4/27.pdf> (дата звернення 22.09.2019).
2. Башун О. В. Трансформація універсальної бібліотеки як культурно-інформаційного центру регіону: дис. ... канд. пед. наук : 07.00.08. Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2001. 195 с. URL: <http://referatu.net.ua/newreferats/7569/180881> (дата звернення 19.10.2019).
3. Вилегжаніна М. Нормативно-правовий акт як особливий вид документа. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2010. Вип. 27. С. 281–287. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npbuimviv_2010_27_33.
4. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського; наук. ред. Г. І. Ковальчук. Київ : Академперіодика, 2014. 362 с.
5. Гранчак Т. Ю. Бібліотека і політична комунікація [монографія]. НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2012. 481 с.
6. Давидова І. О. Інноваційна політика бібліотек України: зміст та стратегії розвитку в інформаційному суспільстві : дис ... д-ра наук із соц. комунікацій : 27.00.03. Харків. держ. акад. культури. Харків, 2008. 444 с.
7. Дем'янюк Л. Впровадження міжнародного стандарту з бібліотечної статистики: термінологічний аспект. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. Київ, 2017. Вип. 48. С. 64–77.
8. Збанацька О. Інформаційний пошук за стандартами інформаційної сфери: термінологічний аспект. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. Київ, 2017. Вип. 48. С. 45–63.
9. Іванова М., Іванов Ю. Авторське право на службовий твір в умовах розвитку документно-інформаційних ресурсів бібліотек. *Вісн. Книжк. палати*. 2016. № 12. С. 22–25. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/eg-0000001282> (дата звернення 19.12.2019).
10. Калинина-Симончук Ю. Правовые основы развития Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского в 90-х годах XX в. *Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития*. 2018. Вып. 16. С. 207–231. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnan_2018_16_22 (дата звернення 12.01.2020).
11. Кириленко В. Особливості впровадження застандартизованої

термінології в національній стандартизації. *Вісн. Книжк. палати*. 2012. № 1. С. 25–27.

12. Кириленко О., Литвинова Л. Інтелектуальна власність та проблеми авторського права в інформаційно-комунікаційній діяльності бібліотек. *Бібл. вісн.*. 2016. № 6. С. 39–40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_6_13 (дата звернення 12.01.2020).

13. Клименко О. З. Аспектуалізація нормативно-правової бази діяльності наукових бібліотек у проблемному полі вітчизняної фахової періодики. *Бібліотеки, архіви, музеї як центри освіти та саморозвитку особистості : XXI всеукраїнська наук.-практ. конф. «Короленківські читання 2018»*. URL: https://ru.calameo.com/read/0053371047_b6533_fa53_fd. (дата звернення: 03.03.2019).

14. Клименко О. З. Базові засади імплементації міжнародних нормативних документів у діяльність наукових бібліотек України. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. Київ, 2017. Вип. 48. С. 184–201.

15. Клименко О. З. Імплементація міжнародних стандартів у нормативно-методичну базу діяльності наукових бібліотек України. *Бібліотека. Наука. Комунікація. Стратегічні завдання розвитку наукових бібліотек : матеріали міжнар. наук. конф. (Київ, 3–5 жовт. 2017 р.)*. Київ, 2017. С. 55–58.

16. Клименко О. Нормативно-методична база діяльності наукових бібліотек на сторінках «Бібліотечного вісника» (до 25-річчя журналу). *Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомлення дванадцятої всеукр. наук.-теорет. конф. (Львів, 30 листоп.–1 груд. 2018 р.)*. Львів, 2018. С. 257–262.

17. Клименко О. З., Сокур О. Л. Нормативно-правова база взаємодії бібліотек Національної академії наук України. Історія формування. *Бібл. вісн.*. 2019. № 4. С. 12–18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2019_4_4 (дата звернення 15.11.2019).

18. Коваленко Л. П. Теоретичні проблеми розвитку інформаційного права України : [монографія]. Харків : Право, 2012. 248 с.

19. Комова М. В. Лексикографічні джерела бібліотекознавства. *Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т.* Київ, 2019. Т. 1. С. 417–421.

20. Кононученко Л. І. Діяльність обласних універсальних наукових бібліотек України по забезпеченню інформаційних потреб користувачів (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) : дис. ... канд. культурології : 26.00.01. Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2011. 224 с. 21.

Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80> (дата звернення 18.12.2019).

22. Палеха Ю. І., Смолівик І. В., Геращенко М. В. Стандартизація в документально-інформаційній, бібліотечній, архівній та видавничій справі. : навч. посіб. Київ, 2018. 220 с.

23. Петрова Л. Г. Соціально-економічні аспекти розвитку бібліотек України в сучасних умовах [дис. д-ра пед. наук : 07.00.08.]. Харків. держ. академія культури. Харків, 2006. 475 с.

24. Режі Ж., Моррісон Ж., Туре Х. Стандарти роблять світ доступним для всіх. *Стандартизація, сертифікація, якість*. 2010. № 5. С. 5.

25. Романов Я. В. Підзаконні акти: загальнотеоретична характеристика [автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01.]. Нац. юридичний ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2015. URL: https://dbms.institute/wp-content/uploads/2016/01/Romanov_YaV.pdf (дата звернення 17.01.2020).

26. Система законодавства. Нормативно-правові акти та їх систематизація : метод. посіб. Рівне. 2017. URL: https://rivnejust.gov.ua/media/files_for_pages/AF.pdf (дата звернення 17.01.2020).

27. Сокур О. Л. Взаємодія бібліотек наукових установ Національної академії наук України у формуванні вітчизняного наукового інформаційного простору: науково-організаційне забезпечення [дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.03.]. Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2019. 297 с. URL: http://www.nbuv.gov.ua/sites/default/files/disser/dis_23.pdf (дата звернення 17.01.2020).

28. Статут Української бібліотечної асоціації. 2010. 14 с. URL: <http://www.ula.org.ua/ua/252-dokumenty/dokumenty-uba/163-dokumenty-uba> (дата звернення 17.01.2020).

29. Стрішенець Н. В. Сучасна американська бібліотечно-інформаційна терміносистема: бібліотекознавчий аспект [монографія] *НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського*. Київ, 2011. 501 с.

30. Стрішенець Н. Сучасні вітчизняні бібліотечно-інформаційні стандарти: термінологічний аналіз. *Бібл. вісн.* 2018. № 3. С. 28–40. URL: http://bv.nbuv.gov.ua/doc/bv_2018_3_7 (дата звернення 28.11.2019).

31. Тур О. М. Документознавча термінологія: проблеми уніфікації та стандартизації [монографія]. Кременчук : ПП Щербатих, 2018. 302 с.

32. Українська бібліотечна асоціація. [док. і матеріали]. УБА, Нац. парламентська б-ка України. Київ, 1998. 77 с.

33. Шпакович О. М. Наукова доповідь на засіданні Вченої Ради

Інституту міжнародних відносин 25 лютого 2011 року по докторській дисертації на тему: «Вплив актів міжнародних організацій на внутрішні правопорядки держав-членів». URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/armv/article/viewFile/1800/1638> (дата звернення 17.01.2020).

References

1. Andrusiv, L. (2017). Teoretyko-pravovi zasady systemy normatyvno-pravovykh aktiv [Theoretical and legal principles of the system of regulatory acts]. *Teoriia derzhavy i prava – Theory of State and Law*, no. 4, pp. 128–131. Retrieved from <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/4/27.pdf> [in Ukrainian].
2. Bashun, O. V. (2001). Transformatsiia universalnoi biblioteky yak kulturno-informatsiinoho tsentru rehionu [Transformation of universal library into the cultural and information center of a region]. (PhD dissertation). Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv. Retrieved from <http://referatu.net.ua/newreferats/7569/180881> [in Ukrainian].
3. Vylezhanina, M. (2010). Normatyvno-pravovyi akt yak osoblyvyi vyd dokumenta [Legal act as a special kind of document]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskogo – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, no. 27, pp. 281–287. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/npbuimviv_2010_27_33 [in Ukrainian].
4. Voskoboinikova-Huzieva, O. V. (2014) Stratehii rozvytku bibliotechno-informatsiinoi sfery Ukrainy: henezys, kontseptsii, modernizatsiia [Strategies of development of library and informative sphere in Ukraine: genesis, conceptions, modernization]. Kyiv, Ukraine : Akadempriodyka [in Ukrainian].
5. Hrachak, T. U. (2012). Biblioteka i politychna komunikatsiia [Library and political communication]. Kyiv [in Ukrainian].
6. Davydova, I. O. (2008). Innovatsiina polityka bibliotek Ukrainy: zmist ta stratehii rozvytku v informatsiinomu suspilstvi [Innovative policy of libraries in Ukraine: content and development strategies in the information society]. *Doctor's thesis*. Kharkiv State Academy of Culture. Kharkiv [in Ukrainian].
7. Demianiuk, L. (2017). Vprovadzhennia mizhnarodnoho standartu z bibliotechnoi statystyky: terminolohichniy aspekt [Implementation of the international standard on library statistics: technological aspect]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskogo – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, no. 48, pp. 64–77. <https://doi.org/10.15407/np.48.064> [in Ukrainian].

8. Zbanatska, O. (2017). Informatsiinyi poshuk za standartamy informatiinoi sfery: terminolohichniy aspekt [Information search according to the standards of the information sphere : the terminological aspect]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskogo – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, no. 48, pp. 45–63. <https://doi.org/10.15407/np.48.045> [in Ukrainian].

9. Ivanova, M., Ivanov, Yu. (2016). Avtorske pravo na sluzhbovyi tvir v umovakh rozvytku dokumentno-informatsiinykh resursiv bibliotek [Copyright for service work in the context of development of libraries documentary and information resources]. *Visnyk Knyzhkovoi palaty – Bulletin of the Book Chamber*, no. 12, pp. 22–25. Retrieved from <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0000001282> [in Ukrainian].

10. Kalinina-Simonchuk, Yu. (2018). Pravovye osnovy razvitiia Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskogo v 90-kh godakh XX v. [Legal basis for the development of the V. I. Vernadsky National Library of Ukraine in the 90 s of the XX century]. *Biblioteki natsionalnykh akademii nauk: problemy funkcionirovaniia, tendentsii razvitiia: nauk-prakt. sb. – Libraries of National Academies of Sciences: Problems of Functioning, Tendencies of Development: a Scientific and Practical Collection*, no. 16, pp. 207–231. <https://doi.org/10.15407/maan2018.16.207>. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnan_2018_16_22 [in Russian].

11. Kyrylenko, V. (2012). Osoblyvosti vprovadzhuvannia zastandardyzovanoi terminolohii v natsionalnii standartyzatsii [Features of standardized terminology implementation into the national standardization]. *Visnyk Knyzhkovoi palaty – Bulletin of the Book Chamber*, no. 1, pp. 25–27 [in Ukrainian].

12. Kyrylenko, O., Lytvynova, L. (2016). Intelektualna vlasnist ta problemy avtorskoho prava v informatsiino-komunikatsiinii diialnosti bibliotek [Intellectual property and problems of copyright in the information and communication libraries work]. *Biblioteknyi visnyk – Library Bulletin*, no. 6, pp. 39–40. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_6_13 [in Ukrainian].

13. Klymenko, O. Z. (2018). Aspektualizatsiia normatyvno-pravovoi bazy diialnosti naukovykh bibliotek u problemnomu poli vitchyznianoi fakhovoi periodyky [Aspectualization of the legal base of activity of scientific libraries in the problematic field of national professional periodicals]. *In Libraries, archives, museums as centers of education and self-development of the individual. Proceedings of the 21 nd All-Ukrainian Conference*. Retrieved from https://ru.calameo.com/read/0053371047_b6533_fa53_fd [in Ukrainian].

14. Klymenko, O. Z. (2017). Bazovi zasady implementatsii mizhnarodnykh normatyvnykh dokumentiv u diialnist naukovykh bibliotek Ukrainy [Basic

principles of implementation of international normative documents in the activity of scientific libraries in Ukraine]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, no. 48, pp. 184–201. <https://doi.org/10.15407/nr.48.184> [in Ukrainian].

15. Klymenko, O. Z. (2017). Implementatsiia mizhnarodnykh standartiv u normatyvno-metodychnu bazu diialnosti naukovykh bibliotek Ukrainy. [Implementation of international standards in the regulatory and methodological base of activity of scientific libraries in Ukraine]. *Biblioteka. Nauka. Komunikatsiia. Stratehichni zavdannya rozvytku naukovykh bibliotek: mizhnarodna naukova konferentsiia (Kyiv, 3–5 zhovt. 2017 r.) – Library. Science. Communication. Strategic Tasks for the Development of Scientific Libraries: International Scientific Conference (Kyiv, October 3–5, 2017)*. Kyiv. (pp. 55–58) [in Ukrainian].

16. Klymenko, O. Z. (2018, November–December). Normatyvno-metodychna baza diialnosti naukovykh bibliotek na storinkah «Bibliotechnogo visnyka» (do 25-richchia zhurnalu) [Legal and methodological basis of the activity of scientific libraries on the pages of the «Bibliotechnyi Visnyk» (to the 25 th anniversary of the journal)]. In *Ukrainian Periodicals: History and Modernity. Proceedings of the XII All-Ukrainian Scientific-Theoretical Conference*. Lviv. (pp. 257–262) [in Ukrainian].

17. Klymenko, O. Z., Sokur, O. L. (2019). Normatyvno-pravova baza vzaємodii bibliotek Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy. Istoriia formuvannia [Normatively-legal basis of the library's interaction of the National Academy of Sciences of Ukraine. History of formation]. *Bibliotechnyi visnyk – Library Bulletin*, no. 4, pp. 12–18. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2019_4_4 [in Ukrainian].

18. Kovalenko, L. P. (2012). Teoretychni problemy rozvytku informatsiinoho prava Ukrainy. [Theoretical problems of development of information law of Ukraine]. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].

19. Komova, M. V. (2019, October). Leksykohrafichni dzherela bibliotekoznavstva [Lexicographic sources of library science]. *Biblioteka. Nauka. Komunikatsiia: aktualni tendentsii u tsyfrovu epokhu : materialy Mizhnar. nauk. konf. (8–10 zhovt. 2019 r.): u 2 t. – Library. Science. Communication: Current Trends in the Digital Age: Proceedings of the International Scientific Conference, V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*. Ch. 1, pp. 417–421. Kyiv [in Ukrainian].

20. Kononuchenko, L. I. (2011). Diialnist oblasnykh universalnykh naukovykh bibliotek Ukrainy po zabezpechenniu informatsiinykh potreb korys-

tuvachiv (kinets XX – pochatok XXI st.) [The activity of regional universal scientific libraries of Ukraine in meeting users information needs (late XXth – early XXIth century)]. *Candidate's thesis*. Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv [in Ukrainian].

21. Kabinet Ministriv Ukrainy (2018). Kontseptsiiia rozvytku tsyfrovoy ekonomiky ta suspilstva Ukrainy na 2018–2020 roky [The Concept of Development of the Digital Economy and Society of Ukraine for 2018–2020]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67–2018-%D1%80> [in Ukrainian].

22. Palekha, Yu. I., Smolovyk, I. V., Herashchenko, M. V. (2018). Standartyzatsiia v dokumentalno-informatsiinii, bibliotechnii, arkhivnii ta vydavnychii spravi [Standardization in Documentation, Information, Library, Archival and Publishing Areas]. Kyiv [in Ukrainian].

23. Petrova, L. H. (2006). Sotsialno-ekonomichni aspekty rozvytku bibliotek Ukrainy v suchasnykh umovakh [Social and economic aspects of the development of libraries in Ukraine in modern conditions]. *Doctor's thesis*. Kharkiv State Academy of Culture. Kharkiv [in Ukrainian].

24. Rezh, Zh., Morrison, Zh., Ture Kh. (2010). Standarty robliat svit dostupnym dlia vsikh [Standards make the world accessible to all]. *Standartyzatsiia, sertyfikatsiia, yakist – Standardization, Certification, Quality*, no. 5, p. 5 [in Ukrainian].

25. Romanov, Ya. V. (2015). Pidzakonni akty: zahalnoteoretychna kharakterystyka [Sublegislative acts: general theoretical characteristic]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Yaroslav Mudryi National Law University. Kharkiv. Retrieved from https://dbms.institute/wp-content/uploads/2016/01/Romanov_YaV.pdf [in Ukrainian].

26. Systema zakonodavstva. Normatyvno-pravovi akty ta yikh systematyzatsiia [Legislation system. Legal acts and their systematization]. (2017). Rivne. Retrieved from https://rivnejust.gov.ua/media/files_for_pages/AF.pdf [In Ukrainian].

27. Sokur, O. L. (2019). Vzaiemodiia bibliotek naukovykh ustanov Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy u formuvanni vitchyznianoho naukovoho informatsiinoho prostoru: nauково-orhanizatsiine zabezpechennia [Cooperation between Libraries of Scientific Institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine in the Formation of the National Scientific Information Space: Scientific and Organizational Support]. *Candidate's thesis*. V. I. Vernadsky National Library of Ukraine. Kyiv. Retrieved from http://www.nbu.gov.ua/sites/default/files/disser/dis_23.pdf [in Ukrainian].

28. Statut Ukrainskoi bibliotechnoi asotsiatsii [Charter of the Ukrainian

Library Association]. (2010). Retrieved from <http://www.ula.org.ua/ua/252-dokumenti/dokumenti-uba/163-dokumenti-uba> [in Ukrainian].

29. Strishenets, N. V. (2011). Suchasna amerykanska bibliotечно-informatsiina terminosystema: bibliotekoznavchyi aspekt [The Modern American Library and Information Terminology: A Library Studies Aspect]. Kyiv [in Ukrainian].

30. Strishenets, N. (2018). Suchasni vitchyzniani bibliotечно-informatsiini standarty: terminolohichnyi analiz. [Modern Native Library and Information Standards: Terminological Analysis]. *Bibliotечnyi visnyk – Library Bulletin*, no. 3, pp. 28–40. Retrieved from http://bv.nbuv.gov.ua/doc/bv_2018_3_7 [in Ukrainian].

31. Tur, O. M. (2018). Dokumentoznavcha terminolohiia: problemy unifikatsii ta standartyzatsii [Documentary terminology: problems of unification and standardization]. Kremenchuk: PE Shcherbatykh [in Ukrainian].

32. Ukrainska bibliotечna asotsiatsiia [Ukrainian Library Association]. (1998). National Parliamentary Library Ukraine. Kyiv [in Ukrainian].

33. Shpakovych, O. M. (2011). Naukova dopovid na zasidanni Vchenoi Rady Instytutu mizhnarodnykh vidnosyn 25 liutoho 2011 roku po doktorskii dysertatsii na temu: «Vplyv aktiv mizhnarodnykh orhanizatsii na vnutrishni pravoporiadky derzhav-chleniv» [Scientific report at the meeting of the Academic Council of the Institute of International Relations on 25 February 2011 on the doctoral dissertation on «The impact of acts of international organizations on the internal law and order of the Member States»]. Retrieved from <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/viewFile/1800/1638> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 04.01.2020.

Oksana Klymenko,

PhD (History), Senior Researcher, Associate Professor,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

3 Holiivskyi Ave., Kyiv 03039, Ukraine

e-mail: klimenko_oz@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0003-4821-8503>

Olena Sokur,

Junior Researcher,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

3 Holiivskyi Ave., Kyiv 03039, Ukraine

e-mail: sokuro@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-9861-3283>

Regulatory and Methodological Base of Libraries in Ukraine: Sources for Study

The article presents the analysis and substantiation of the author's systematization of the sources for study of the genesis of normative-methodological base of library information activities as an important tool in influencing communication activity in the world scientific and education and cultural space, taking into account the dynamics of transformations in all spheres of public life.

The purpose of the article is to represent the modern system of sources for study of regulatory and methodological base of Ukrainian national scientific libraries information activities. The concept of systematization of sources for such a study was based on the object-subjectivity of the study material. Documents were grouped basing on their resemblance to a generalized model of a multilevel structure of research sources facilitates orientation in a huge array and establishes hierarchical relationships between them, and allows you to establish the specifics of each document. The legal environment of library and information activities includes by-laws which are adopted for more detailed and specific regulation in order to promptly resolve issues, form a complex system, and they are classified according to different criteria. The modern openness of professional information and access to library sites has significantly increased the involvement of such important information content as charters, rules, instructions, reports and more. It is internal library normative documents (local regulations) that are the legal basis for the implementation of specific aspects of the work of each library, as a special sociocultural phenomenon in order to realize the innovative vector of Ukraine development in terms of digitalization.

The whole set of documents is reasonably divided into two groups, each of them is substantively characterized: a legal framework that includes rules of international law and applicable national legislation, and scientific publications that contain intelligence of domestic and foreign experience of functioning of the library and information sphere given that library and information sphere become a network model of transnational integration.

Keywords: library business, scientific library, information resources, legislation of Ukraine, normative legal act, information space, standardization.